

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра маркетингу

**Курсова робота
з «Економіки підприємства»**

**на тему: «ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ
ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА»
(на прикладі ТОВ «Епіцентр К»)**

Студентки ІІ курсу групи Ma02-21
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми
Маркетинг і реклама
за спеціальністю 075 Маркетинг

Боклажук А. І.

(прізвище та ініціали)

Члени комісії:

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник Доцент кафедри Лиса С. С.
Національна шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка: ЄКТС ____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ЯК ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ	5
1.1 Теоретичні аспекти формування джерел фінансових ресурсів та їх використання	5
1.2 Особливості формування фінансових ресурсів підприємства	14
1.3 Ризики, пов'язані з управлінням фінансами підприємства	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА «ТОВ Епіцентр К»	20
2.1 Фінансово-економічна характеристика діяльності «ТОВ Епіцентр К»	20
2.2 Оцінка ефективності управління процесом формування та розподілом доходів «ТОВ Епіцентр К»	30
2.3 Обґрунтування пропозицій щодо ефективного використання доходів підприємства	36
ВИСНОВКИ.....	41
РЕЗЮМЕ.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	46
ДОДАТКИ.....	47

ВСТУП

Актуальність теми: Фінансові ресурси підприємства є матеріальною основою внутрішнього відтворення. З їх допомогою забезпечується поточна фінансово-господарська діяльність підприємств, модернізуються основні фонди, здійснюються різноманітні розрахунки з контрагентами і т. д. При створенні фінансових ресурсів важливе значення має структура їх джерел.

Збільшення питомої ваги власних ресурсів позитивно впливає на фінансово-господарську діяльність підприємств. Важливим процесом функціонування є також питання ефективного використання фінансових ресурсів підприємства.

Питання раціонального використання фінансових ресурсів компанії під час її діяльності набуває першочергового значення. Придбання фінансових ресурсів стало важливим аспектом ресурсів підприємства в Україні. Такі ресурси мають здатність перетворюватися на різноманітні інші форми ресурсів. Дослідження сучасних механізмів, методів та інструментів, що використовуються для створення та ефективного використання фінансових активів фірми, є актуальною проблемою в нестабільному економічному середовищі.

Дефіцит фінансових ресурсів негативно впливає на економічну діяльність підприємств, що призводить до зростання боргів перед суб'єктами господарювання щодо оплати праці та сплати податків. Це також обмежує можливості фінансування майбутнього розвитку підприємств та зменшує надходження до бюджету. У таких умовах управління фінансовими ресурсами підприємств має вирішальне значення для забезпечення фінансово-господарської діяльності.

Здатність фінансових ресурсів перетворюватись на різні види ресурсів, такі як матеріальні, інтелектуальні, технічні, інноваційні і інші, визначає їх вагому роль у фінансово-господарській діяльності підприємств.

Проблеми управління фінансовими ресурсами поширені на всіх підприємствах, оскільки наявність достатнього фінансування є визначальним фактором у

Боклажук Анастасія, Ма02-21

процесі виробництва. Тому особливу увагу слід приділяти питанням залучення фінансових ресурсів до діяльності підприємств та визначенню шляхів підвищення ефективності їх використання.

Мета: Розкриття основних джерел формування фінансових ресурсів підприємства, виявлення оптимального порядку їх використання для забезпечення ефективної діяльності та збільшення прибутковості.

Завдання: Дослідження фінансових інструментів, що використовуються для залучення фінансових ресурсів, аналіз використання фінансових ресурсів підприємства, виявлення ключових факторів, що впливають на їх використання та розробку рекомендацій щодо покращення процесу.

Об'єкт дослідження: Фінансові ресурси підприємства, тобто грошові кошти та інші активи, які використовуються для фінансування діяльності підприємства.

Предмет дослідження: Джерела формування фінансових ресурсів підприємства та їх ефективний порядок використання.

Методи дослідження: Аналіз фінансових звітів підприємства, опитування керівників підприємства, аналіз статистичних даних, порівняння різних фінансових показників підприємства.

Наукова робота включає аналіз важливості фінансових ресурсів для підприємства, виявлення основних джерел формування цих ресурсів, дослідження ефективності використання фінансових ресурсів та розробку рекомендацій щодо їх оптимального використання. Були досліджені теоретичні аспекти, а також практичні дослідження на прикладі реального підприємства з метою підтвердження теоретичних знань наявними реальними даними.

РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ЯК ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ

1.1 Теоретичні аспекти формування джерел фінансових ресурсів та їх використання

Для успішної функціонування будь-якого підприємства важливо мати достатні фінансові ресурси. Фінансові ресурси підприємства забезпечують виробництво продукції, інвестиції, формування оборотних коштів, створення спеціальних фондів для економічного стимулювання, виконання зобов'язань перед фінансово-кредитною системою, контрагентами та працівниками, а також міжгосподарські розрахунки та інші операції.

Фінансові ресурси є одним з основних понять фінансів підприємств. Їх характеристика полягає в тому, що вони завжди мають грошову форму, відображають формування та використання різних видів прибутків і нагромаджень суб'єктів господарської діяльності, держави та невиробничої сфери.

Існують різні підходи до визначення "фінансові ресурси підприємства". Один з них, запропонований О.С. Філімоненковим, визначає фінансові ресурси підприємства як суму власного, позиченого та залученого грошового капіталу, який використовується для формування активів та здійснення виробничо-фінансової діяльності з метою отримання доходу і прибутку [8, с.18].

В.М. Опарін вважає, що фінансові ресурси - це сума коштів, спрямованих у основні та оборотні засоби підприємства, які характеризують його фінансовий потенціал і можливості для здійснення витрат з метою отримання прибутку. Він підкреслює, що фінансові ресурси включають не тільки кошти, що становлять основу виробничого процесу, але й кошти, які безпосередньо підтримують виробничий процес [4, с.79].

Подібну точку зору висловлює і А.М. Поддєрьогін, який вбачає фінансові ресурси як грошові кошти, що перебувають у розпорядженні підприємства. До

Боклажук Анастасія, Ма02-21

них входять грошові фонди і частина грошових коштів, які використовуються у нематеріальній формі [5, с.10].

Згідно з поглядом Н.О. Рибалко, фінансові ресурси представляють собою сукупність активів підприємства, які формуються з зовнішніх і внутрішніх джерел і перебувають у власності або тимчасовому володінні підприємства. Ці ресурси використовуються для погашення фінансових зобов'язань і забезпечення безперервного функціонування підприємства [6, с.29].

Отже, після аналізу різних підходів до визначення фінансових ресурсів підприємства, можна стверджувати, що це сукупність усіх грошових коштів, якими володіє підприємство на певну дату, отриманих в результаті його основної, фінансової та інвестиційної діяльності.

Для формування фінансових ресурсів підприємства використовуються власні фінансові ресурси та кошти, залучені з різних джерел. Основні складові фінансових ресурсів підприємства включають дохід, прибуток, амортизаційні відрахування, статутний капітал, кредиторську заборгованість та короткострокові кредити банків.

Фінансові ресурси мають характерні ознаки:

- фонди коштів, які формуються шляхом виробництва, розподілу та перерозподілу загального суспільного продукту та національного доходу;
- кінцеві прибутки, які можуть бути використані для обміну на товари;
- прибутки, які отримуються після реалізації товарів.

На рівні підприємства розрізняють внутрішні та зовнішні джерела формування фінансових ресурсів (табл. 1).

Таблиця 1

Джерела формування фінансових ресурсів підприємства

<i>Внутрішні</i>	<i>Зовнішні</i>	
Прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства	Фінансові ресурси, що мобілізовані на фінансовому ринку	Фінансові ресурси, що отримані в порядку перерозподілу
Амортизаційні відрахування	Кошти від емісії та продажу акцій, облігацій та інших видів цінних паперів	Ресурси, отримані від головних компаній, концернів
Внески засновників під час формування статутного капіталу		
Додаткова емісія та розміщення акцій	Кредити банківських установ та позики юридичних і фізичних осіб	Бюджетні асигнування
Додаткові пайові та інші внески в статутний капітал підприємства	Фінансовий лізинг	Дивіденди та відсотки за цінними паперами інших емітентів
	Факторинг	Страхові відшкодування

Залучення різних джерел дозволяє підприємству формувати фінансові ресурси, що в свою чергу дозволяє реагувати на зміни потреб ринку, розширювати асортимент продукції та збільшувати обсяги виробництва. Проте, важливо забезпечити оптимальне співвідношення між джерелами формування фінансових ресурсів для забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Ефективне управління процесом формування фінансових ресурсів є важливим для успішної діяльності підприємства. Раціональне управління фінансовими ресурсами включає такі етапи:

1. виявлення та формулювання проблеми або задачі управління фінансовими ресурсами;
2. прийняття обґрунтованого управлінського рішення щодо використання фінансових ресурсів та його реалізацію;

Боклажук Анастасія, Ма02-21

3. аналіз результатів прийнятого рішення та можливих модифікацій або змін; нагромадження досвіду для майбутнього використання.

Система управління формуванням фінансових ресурсів є складовою фінансового механізму підприємства. Вона включає фінансові стимули, важелі, інструменти, форми та методи регулювання економічних процесів та відносин, що створюють механізм формування фінансових ресурсів підприємства. Види основних складових елементів механізму формування фінансових ресурсів представлено нижче (табл. 2).

Таблиця 2

Складові елементи механізму формування фінансових ресурсів

Елементи	Зміст
Методи	<p><i>Методи забезпечення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – самофінансування; – мобілізація на фінансовому ринку (страхування, кредитування, акціонування, мобілізація коштів через продаж цінних паперів тощо); – державне фінансування (державне цільове фінансування, державні гарантії, датування та субсидування); – взаємне фінансування. <p><i>Методи регулювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – планування; – прогнозування; регулювання; – контроль.
Важелі	<p>ставки податків; норми й порядок нарахування; амортизаційні відрахування; відсоткова ставка; курси цінних паперів; застава; курси валют; обсяги державних</p>

	закупівель; розмір дотацій і субсидій; умови доступу на ринок
Інструменти	прибуток; податки; лізинг; інвестиції; цінні папери; державні закупівлі; амортизаційні відрахування; кредит; факторинг; валютні цінності; дотації, субсидії, субвенції
Нормативно-правове забезпечення	закони та підзаконні нормативно-правові акти держави та суб'єктів господарювання
Інформаційне забезпечення	<p><i>Внутрішня інформація суб'єкта підприємництва:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – дані внутрішньої фінансової звітності та бухгалтерського обліку; – висновки внутрішнього аудиту; – показники фінансового стану підприємства. <p><i>Зовнішня інформація суб'єкта підприємництва:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – державне регулювання; – стан розвитку галузі; – індикатори розвитку фінансового ринку; – основні показники грошово-кредитного ринку; – політична та економічна ситуація в державі; кон'юнктура світового фінансового ринку.
Фінансова політика	дивідендна; політика управління; інвестиційна; амортизаційна; управління дебіторсько-кредиторською заборгованістю тощо.

Створено на основі з джерел авторів [3]

Боклажук Анастасія, Ма02-21

Ефективність системи управління фінансовими ресурсами підприємства проявляється у здатності не лише раціонально використовувати наявні фінансові ресурси, але й активно шукати можливості подальшого успішного розвитку підприємства. Фінансова політика є однією з основних складових механізму формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. Вона відображає загальну стратегію і залежить від прийнятої підприємством концепції фінансового розвитку, стратегії, які розкривають значення основних напрямків формування, розподілу та використання фінансових ресурсів, а також заходів, які вживаються органами управління для досягнення поставлених цілей. У сучасних умовах проблематика достатності фінансування та залучення додаткових фінансових ресурсів, зокрема для реалізації цільових заходів розвитку підприємства, набуває великого значення.

Формування фінансових ресурсів підприємства є складним та динамічним процесом, спрямованим на максимальну взаємодію з зовнішнім середовищем та досягнення високої якості їх використання. Тому важливо розуміти фактори, що визначають формування фінансових ресурсів та впливають на їх баланс та ефективність використання.

На процес формування фінансових ресурсів підприємства впливають фактори внутрішнього та зовнішнього середовища. До внутрішніх факторів належать:

- рівень деталізації фінансових завдань і структури фінансової системи підприємства;
- проведення аналізу поточного ринку продукції;
- вдосконалення співпраці з посередниками та забезпечення взаємодії між збутовою стратегією та виробничою;
- якість організації керування фінансовими ресурсами;
- моніторинг існуючого ринку продукції;
- якість податкового та управлінського обліку;
- впровадження цінової політики, враховуючи витрати на виробництво, пошук шляхів зниження цін конкурентів;

Боклажук Анастасія, Ма02-21

- розробка критеріїв відповідності кваліфікації працівників займаним посадам відповідно до організаційної структури, делегування повноважень та визначення меж відповідальності.

Урахування цих факторів дозволить підприємству побудувати ефективну систему управління фінансовими ресурсами, що сприятиме забезпеченню оптимального використання ресурсів та досягненню успішного розвитку.

До зовнішніх факторів, що впливають на використання та формування ресурсів підприємств, можна віднести наступні:

- інфляція;
- зміна цін на ресурси;
- стан фінансового ринку;
- економічна ситуація в країні в цілому.

Усі ці чинники мають вплив на формування та використання фінансових ресурсів шляхом регулювання структури різних джерел фінансування.

Цілі та завдання, які ставить перед собою підприємство, формуються з урахуванням конкретних умов його функціонування, зовнішнього середовища і стратегічної мети, яку визначає керівництво підприємства. Залежно від періоду діяльності, цілі можуть варіюватися залежно від поставлених завдань. У конкурентних умовах стратегічною метою є збільшення прибутку шляхом зростання обсягу виробництва та розробки ефективної системи оптимізації витрат підприємства.

На рисунку 1 зображена модель функціонування механізму формування фінансових ресурсів підприємства (рис. 1). Варто зазначити, що всі механізми управління мають дві взаємопов'язані сторони: об'єктивну та суб'єктивну. Об'єктивна сторона механізму формування фінансових ресурсів показує, що він формується відповідно до вимог об'єктивних закономірностей економіки. Однак, цей механізм також має суб'єктивний характер, оскільки його розробляє

Факультет туризму, бізнесу та психології, 2023 р.

Боклажук Анастасія, Ма02-21

менеджмент підприємства з метою вирішення завдань, що виникають на конкретному етапі його функціонування.

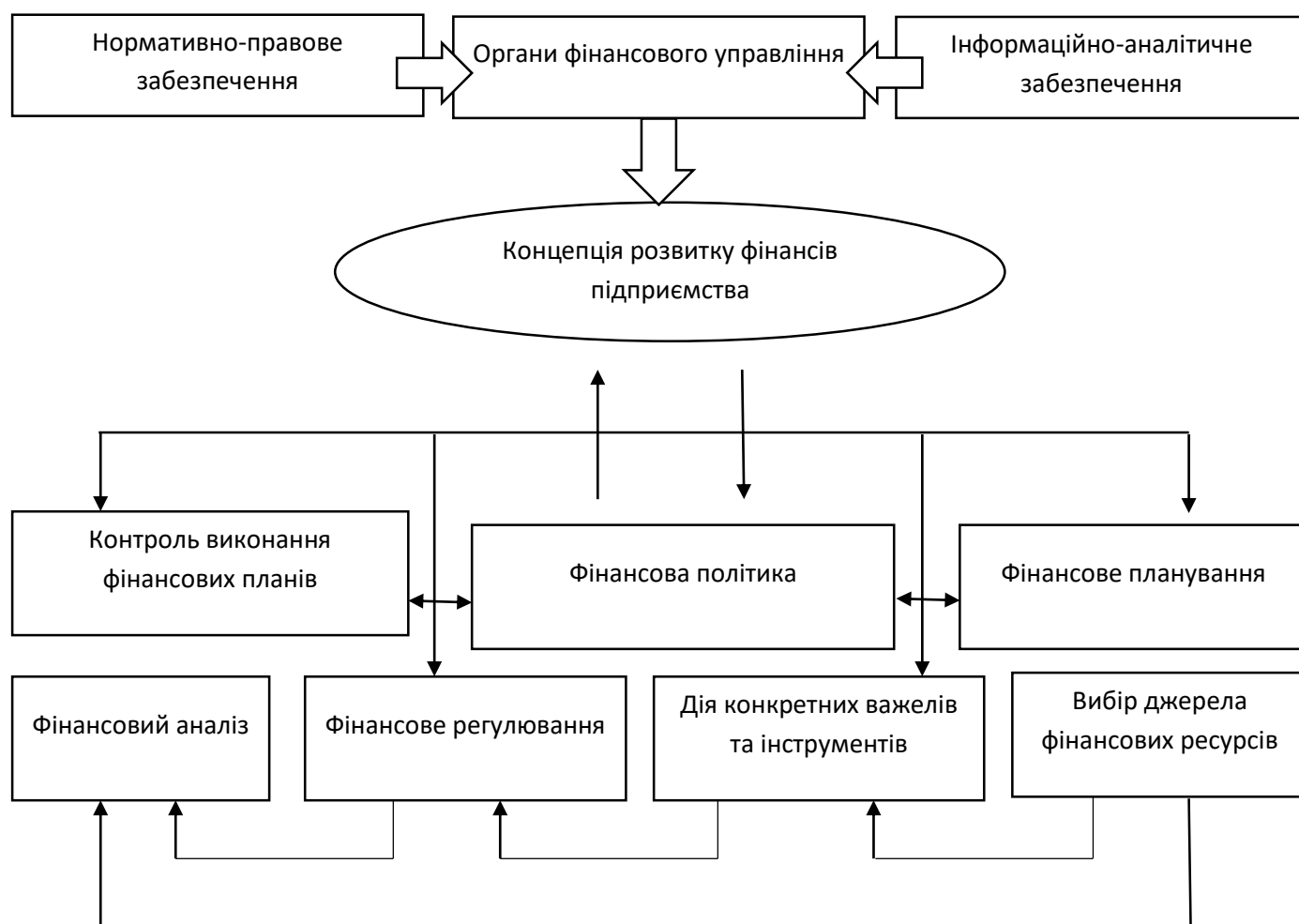


Рис. 1 Модель функціонування механізму формування фінансових ресурсів

У сучасних умовах господарювання підприємство може використовувати фінансові ресурси по різних напрямках. Ці напрями включають:

1. Здійснення платежів організаціям фінансово-банківської системи, пов'язаних з фінансовими зобов'язаннями (наприклад, податкові платежі до бюджету, страхові внески, відсотки за користування банківськими кредитами, погашення позик тощо);
2. Інвестування власних коштів у капітальні затрати (реінвестування), що пов'язане з розширенням та технічним оновленням виробництва, впровадженням нових технологій та використанням "ноу-хау";

Боклажук Анастасія, Ма02-21

3. Інвестування фінансових ресурсів у цінні папери інших суб'єктів господарювання, такі як акції та облігації, що можуть бути куплені або продані на ринку;
4. Використання фінансових ресурсів для задоволення соціальних потреб, благодійних цілей, спонсорства та інших сфер соціального характеру.

Ефективність виробничо-господарської діяльності підприємства визначається аналітичними показниками. Фінансові ресурси, які опосередковують цю діяльність, забезпечують її безперервність шляхом взаємодії формування та використання цих ресурсів. Відсутність балансу в використанні фінансових ресурсів може призвести до зниження ефективності підприємства або його банкрутства. Кошти, отримані від реалізації продукції, використовуються для відновлення виробничого процесу. Проте, частка доходу може бути спрямована на відтворення фінансових ресурсів. Таке використання фінансових ресурсів, що має на меті отримання прибутку, сприяє їхньому розширеному відтворенню та підвищує ефективність усього виробничого процесу на підприємстві.

У висновку можна зазначити, що роль фінансових ресурсів у діяльності підприємства є надзвичайно важливою, оскільки вони дозволяють швидко перетворюватись у різні види ресурсів та забезпечувати їх оборот. Успішність підприємницької діяльності в цілому залежить від наявності достатньої кількості фінансових ресурсів. У сучасних умовах конкурентного ринку зростає відповідальність суб'єктів господарювання за фінансування своєї діяльності, тому ефективне управління як підприємством в цілому, так і його фінансовими ресурсами стає необхідністю. Раціональне використання джерел формування фінансових ресурсів на рівні підприємств та держави впливає на розвиток економіки країни та модернізацію фінансової сфери підприємств. Наявність достатнього обсягу фінансових ресурсів забезпечує підприємству стабільне виробництво та надає можливості для подальшого розвитку й розширення діяльності.

1.2 Особливості формування фінансових ресурсів підприємства

У разі, коли підприємство використовує свої власні ресурси, їхня вага повинна складати не менше 75-80% від загального обсягу ресурсів. У випадку змішаного фінансування, коли власні ресурси практично рівні залученим, питома вага останніх повинна перевищувати 55-60% загальної ресурсної бази. Також значну роль у формуванні фінансових ресурсів відіграють внески трудового колективу, включаючи пайові внески та інші види внесків.

Підприємство має можливість мобілізувати значні фінансові ресурси на фінансовому ринку. Для цього використовуються такі інструменти, як продаж акцій, облігацій та інших цінних паперів, які емітує саме підприємство, а також кредитні інвестиції.

Розглядаючи особливості організації та функціонування фінансів у акціонерних товариствах, що полягають у формуванні статутного капіталу та наданні прав власників через акціонування, можливості залучення фінансових ресурсів через додаткову емісію акцій, оподаткування акціонерних товариств, розподілу прибутку через дивіденди та відсотки за акціями та облігаціями, а також створенні фонду виплати дивідендів, можна зробити висновок, що акціонерна форма організації бізнесу є гнучкішою і сприятливою для залучення капіталу, розширення господарської діяльності та підвищення рентабельності.

Основні переваги таких підприємств полягають у можливості залучення більшого капіталу для інвестицій шляхом продажу акцій, обмеженій відповідальності власників, масштабованій підприємницькій діяльності, стабільному існуванні, простоті заміни власників, розділенні власників та управлінні, а також зацікавленості власників у кінцевих результатах роботи.

У процесі залучення фінансових ресурсів використовуються різні стратегії, які можуть мати внутрішню або зовнішню орієнтацію [1, с.22]:

1. Використання власних коштів для розширення ринкової ніші, особливо це актуально для великих та спеціалізованих фірм, що працюють на непостійних ринках. Ця стратегія є менш прибутковою.
2. Об'єднання фінансових ресурсів середніх та великих фірм для реалізації проектів по захопленню нових ринків.
3. Використання всіх доступних джерел фінансування, таких як позики, випуск акцій, створення консорціумів та інші, для формування та реалізації перспективних інноваційних програм у малих та середніх підприємств різних галузей. Ця стратегія може бути дуже прибутковою, хоча є ризикованою.
4. Залучення донорських коштів великими фірмами-споживачами продукції шляхом вертикальної інтеграції з ними.
5. Перехресне фінансування, коли підрозділи, які генерують фінансові кошти, діляться з тими, у кого їх не вистачає.

Зовнішня орієнтація стратегії передбачає наголос на залученні позикових коштів, таких як облігаційні позики та банківські кредити, тоді як внутрішня орієнтація покладає акцент на використання власних ресурсів, таких як статутний капітал та прибуток.

Стратегія фінансування визначає оптимальне співвідношення між внутрішніми та зовнішніми джерелами залучення фінансових коштів, встановлює ціну, яку фірма може заплатити за ці ресурси, а також визначає способи розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів між підрозділами.

1.3 Ризики, пов'язані з управлінням фінансами підприємства

Ризики є складним та багатогранним явищем, які проявляються в різних сферах фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання. Вони виникають під час різних видів діяльності та пов'язані з виробничими процесами, створенням нових продуктів, товарів, робіт та послуг, а також при розробці та впровадженні соціально-економічних та інноваційно-інвестиційних проєктів. Загалом, ризик можна описати у двох аспектах:

1. Ризик полягає у можливих збитках, які виникають при інвестуванні підприємством коштів у виробництво нових товарів, послуг, розробку нової техніки та технологій, які, можливо, не знайдуть очікуваного попиту на ринку. Також ризик включає можливі збитки при інвестуванні коштів у розробку управлінських інновацій, які не призведуть до очікуваного ефекту.
2. Ризик також можна розглядати як вимірну ймовірність недоотримання прибутку або втрати вартості фінансових активів портфеля, доходів від венчурного проєкту, загальних доходів венчурної компанії та інших фінансових втрат.

Деякі визначення ризику вказують, що це не тільки ймовірність збитків, втрати доходів або додаткових витрат, але й можливість отримання значних користей в результаті підприємницької діяльності в умовах невизначеності. Тобто ризик виникає лише тоді, коли існує розрив між запланованим та фактичним результатом.

Фінансовий ризик підприємства може виникати внаслідок вибору власниками або фінансовими менеджерами альтернативного фінансового рішення, спрямованого на досягнення певної кінцевої мети фінансової діяльності. Цей ризик пов'язаний з ймовірністю фінансових втрат, які можуть виникнути внаслідок невизначеності умов реалізації такого рішення.

Фінансові ризики можуть мати наступні характеристики [9]:

Боклажук Анастасія, Ма02-21

Потенційна небезпека втрати ресурсів або недоотримання коштів порівняно з альтернативним варіантом, що передбачає раціональне використання ресурсів у відповідній галузі діяльності.

Ймовірність отримання додаткового обсягу прибутку внаслідок здійснення ризикових операцій.

Наслідки фінансового ризику можуть бути як позитивними, так і негативними результатами фінансової діяльності. У господарській теорії та практиці рівень фінансового ризику визначається розмірами можливого економічного збитку, такого як втрата доходу, прибутку або певної суми капіталу підприємства. У фінансовій практиці такі збитки оцінюються в грошовому виразі. Рівень фінансового ризику, пов'язаного з певною фінансовою операцією або видом діяльності підприємства, зазвичай залежить від часового фактору.



Рис. 2 Основні характеристики фінансового ризику підприємства

Боклажук Анастасія, Ма02-21

Класифікація фінансових ризиків за різними ознаками дозволяє отримати більш детальне розуміння цих ризиків. Наведена інформація містить загальну класифікацію фінансових ризиків за їхніми типами (табл. 3, 3.1)

Таблиця 3

Основна класифікація систематичних (ринкових) фінансових ризиків

Тип ризику	Опис
Процентний	Виникає через непередбачувану зміну процентних ставок на фінансовому ринку, що впливає на емісійну діяльність підприємства, дивідендну політику, короткострокові фінансові інвестиції та інші фінансові операції.
Валютний	Пов'язаний зі зміною обмінного курсу іноземної валюти, що використовується в зовнішньоекономічних операціях підприємства. Зміни в обмінному курсі можуть призвести до недоодержання запланованих доходів або фінансових втрат при експорті та імпорті товарів.
Ціновий	Пов'язаний зі зміною цінних індексів на активи фінансового ринку, таких як акції, похідні цінні папери, золото тощо. Несприятлива зміна цінних індексів може призвести до фінансових втрат.

Таблиця 3.1

Несистематичні (специфічні) фінансові ризики

Тип ризику	Опис
Ризик зниження фінансової стійкості	Виникає внаслідок незадовільної структури капіталу, що призводить до незбалансованості позитивних і негативних грошових потоків підприємства.
Ризик неплатоспроможності	Характеризується зниженням рівня ліквідності оборотних активів, що призводить до розбалансованості позитивних і негативних грошових потоків підприємства.
Інвестиційний ризик	Пов'язаний з можливістю фінансових втрат підприємства під час здійснення інвестиційної діяльності. Включає ризик реального інвестування і ризик фінансового інвестування.
Кредитний ризик	Виникає при наданні підприємством товарного кредиту покупцям і пов'язаний з ризиком неплатежу або несвоєчасного розрахунку.
Інші види ризиків	Включають емісійний ризик, депозитний ризик, криміногенний ризик, банківський ризик, страховий ризик, форс-мажорний ризик (ризик стихійного лиха) та інші.

Також існують класифікації фінансових ризиків за іншими ознаками, такими як сукупність фінансових інструментів, рівень можливих фінансових втрат, рівень імовірності реалізації та можливість передбачення.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА «ТОВ Епіцентр К»

2.1 Фінансово-економічна характеристика діяльності «ТОВ Епіцентр К»

У 2003 році подружжя Олександра та Галини Герег заснували компанію «ТОВ Епіцентр К». Початково це був невеликий магазин керамічної плитки площею 25 кв. м. Проте, завдяки швидкому розвитку, вони зрозуміли потенціал будівельної галузі і в 1997 році відкрили перший в Україні будівельний гіпермаркет «ТОВ Епіцентр К» на вул. Братиславській, 11 у Києві.

Запланована стратегія розвитку компанії включала стратегічне розташування магазинів поряд з великими гіпермаркетами, такими як «Metro» чи «Ашан». Цей підхід мав на меті використання синергії між різними торговими об'єктами, де відвідувачі продуктових магазинів могли також завітати до господарського торговельного центру та навпаки. Таке розташування дозволяло максимально задовольнити потреби клієнтів та залучити їх усередину обох типів магазинів.

Основні показники діяльності компанії «ТОВ Епіцентр К»:

- Щороку цей ТЦ відвідує близько 63 млн покупців.
- У 2020 році було сплачено 5,6 млрд гривень податків та обов'язкових платежів.
- Асортимент «ТОВ Епіцентр К» складає понад 500 тис. артикулів.
- Компанія успішно співпрацює з понад 3 тис. постачальників.
- У 2020 році товарообіг мережі склав 64,4 млрд гривень.
- В мережі магазинів представлено понад 2300 груп товарів. [7]

Протягом 18 років мережа «Епіцентр» претерпіла еволюцію, переходячи від будівельних гіпермаркетів до будівельно-господарських та ставши найбільшою мережею торговельних центрів в Україні. Компанія ТОВ «Епіцентр К» розробила власний унікальний формат, який

Боклажук Анастасія, Ма02-21

не має аналогів у світі. Відділи у торговельних центрах «Епіцентр» представлені у форматі shop-in-shop.

ТОВ «Епіцентр К» створило неповторну модель, яку генеральний секретар European DIY Retail Association, Джон Херберт, назвав «унікальним світовим форматом». В мережі «Епіцентр» клієнти мають можливість придбати широкий асортимент товарів, відвідати ресторани та задовольнити розваги для дітей. Європейська бізнес-асоціація охарактеризувала «Епіцентр» як «торговий центр майбутнього». Експерти західної Європи визначають креативність, високотехнологічність, зручність та особливу атмосферу у торгових залах мережі. Постійний розвиток, переформатування, розширення асортименту товарів та послуг, відкриття нових магазинів, салонів та галерей сприяли безсумнівному лідерству компанії на ринку роздрібно́ї торгівлі. [2 <https://epicentrk.ua/ua/about/merezha-epitsentr-/>]

Діяльність ТОВ «Епіцентр К» підтримується розгалуженою логістичною системою. Логістичний центр «Калинівка», площею 100 тис. кв. м, централізовано забезпечує 75% поставок товарів до торговельних центрів мережі. На території логістичного центру розташовано митний термінал, який надає повний комплекс послуг для митного оформлення товарів і транспортних засобів, що перетинають митний кордон України автомобільним та залізничним транспортом.

У 2019 році компанія «Епіцентр К» розширила свої потужності, відкривши фулфілмент центр на вул. Полярній у Києві (14 тис. кв. м) та потужний фулфілмент центр «Віскозна» загальною площею 30 тис. кв. м. Ці центри обробляють замовлення онлайн клієнтів з високою точністю і швидкістю. Завдяки впровадженню сучасної автоматизованої системи управління і конвеєрної технології обробки вантажів, замовлення одного транспортного маршруту можуть бути оброблені і відвантажені менш ніж за 30 хвилин. Аналогічна технологія обробки вантажів використовується на складах Amazon.

Боклажук Анастасія, Ма02-21

У власному автопарку ГК знаходиться майже 1000 транспортних засобів:

- 250 міжнародних ліцензованих комерційних вантажних автомобілів,
- 390 легких вантажних автомобілів для обслуговування клієнтів,
- 46 вантажних автомобілів для перевезення будівельних матеріалів,
- 230 легкових автомобілів.

[3. <https://epicentrk.ua/ua/about/vyrobnytstvo-i-logistyka/>]

Для отримання інформації про фінансові показники ТОВ "Епіцентр К" вивчимо дані, представлені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

**Результати фінансової діяльності ТОВ «Епіцентр К» станом на
2019-2020 рр., тис. грн**

Показник в тис. грн	2019 р.	2020 р.	Абсол. відх. 2019-2020 рр.	Віднос. відх. 2019-2020 рр.
Чистий дохід	43979194	50382425	6403231	14,56
Собівартість реалізованої продукції	30814751	35593670	4778919	15,51
Валовий прибуток/збиток	13164443	14788755	1624312	12,34
Чистий прибуток/збиток	3602109	3171204	-430905	-11,96
Власний капітал	14700877	17846696	3145819	21,40
Необоротні активи	16010547	22109337	6098790	38,09
Оборотні активи	20881053	22416054	1535001	7,35
Адміністративні витрати	751814	872759	120945	16,09
Витрати на збут	7985945	8648047	662102	8,29
Ін. операційні витрати	254271	920408	666137	261,98

Після проведення аналізу даних за визначений період, можна зробити висновок про значне зростання чистого доходу підприємства. У 2019 році він становив 43 979 194 тис. грн., а в 2020 році його вже зафіксовано на рівні 50 382 425 тис. грн. Зростання цього показника на 14,56% свідчить про потужні темпи розвитку.

Загалом, з урахуванням усього проаналізованого періоду, можна зробити висновок про ефективну діяльність підприємства, оскільки спостерігається стабільне зростання чистого доходу.

Також варто зазначити, що собівартість виробленої продукції також збільшилася протягом зазначеного періоду. У 2019 році вона складала 30 814 751 тис. грн., а в 2020 році - 35 593 670 тис. грн.

Чистий прибуток, який використовується для оцінки ефективності діяльності підприємства, відзначився дуже різким зниженням протягом поточного року. Це негативний показник, який у відсотковому відображенні відображає падіння на 11,96%.

За звітний період з 2019 року по 2020 рік, оборотні активи збільшилися на 7,35% і складають 22 416 054 тис. грн. Серед різних видів витрат, найбільшу частку становлять витрати на збут, які склали 7 985 945 тис. грн. у 2019 році та 8 648 047 тис. грн. у 2020 році. З цих даних видно, що витрати на збут збільшилися на 8,29% порівняно з 2019 роком.

Підсумовуючи, можна сказати, що протягом проаналізованого періоду з 2019 по 2020 роки діяльність підприємства ТОВ "Епіцентр К" в цілому була не дуже продуктивною. Такі результати діяльності поточного року були викликані карантинними обмеженнями. У 2020 році були значні збитки з чистого прибутку (430 905 тис. грн.), але валовий прибуток збільшився (1 624 312 тис. грн.). Значні витрати були спостережені у інших операційних витратах, які становили 666 137 тис. грн. у порівнянні з 2019 роком.

Боклажук Анастасія, Ма02-21

З метою оцінки привабливості ТОВ "Епіцентр К" як об'єкта інвестування, розумно порівняти рентабельність власного капіталу компанії з рентабельністю альтернативних напрямків інвестування від власників. Для спрощення розрахунків використовуються дані Національного банку України про середню доходність депозитів у 2020 році. Таким чином, коли рентабельність власного капіталу підприємства перевищує дохідність альтернативних інструментів, це свідчить про зростання рівня благополуччя власників компанії. Цей ріст відбувається швидше, ніж в середньому на фінансовому ринку, де діє підприємство ТОВ "Епіцентр К" (див. рис. 2.1).

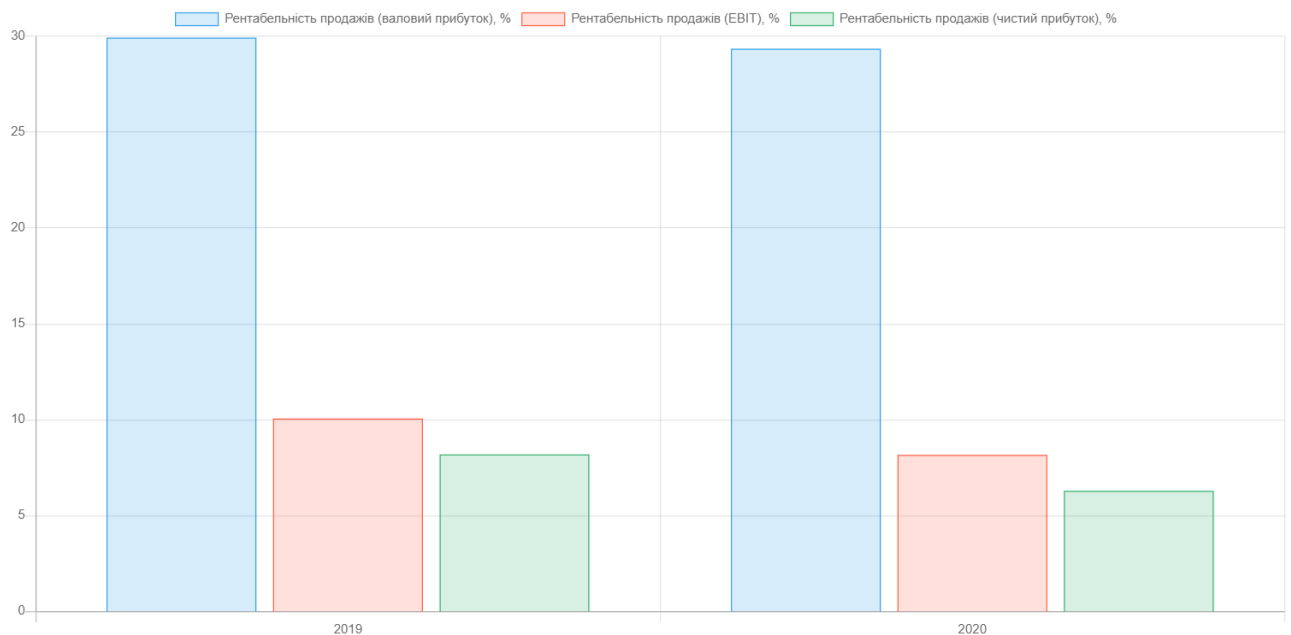


Рис. 2.1. Динаміка показників рентабельності продажів ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» у 2019-2020 рр., %

Показник валової рентабельності підприємства ТОВ "Епіцентр К" відображає позитивне значення у 2020 році, що вказує на необхідність пошуку додаткових можливостей для збільшення обсягу продажу товарів та послуг з метою максимізації кінцевого фінансового результату.

Боклажук Анастасія, Ма02-21

Фінансовий аналіз активів підприємства ТОВ "Епіцентр К" був проведений на основі звітностей підприємств, які були опубліковані Державною податковою службою України на порталі відкритих даних.

На рисунку 2.2 можна спостерігати зміцнення господарського потенціалу підприємства, що відображається у збільшенні суми активів на 20,69%. Це означає, що в компанії "Епіцентр К" збільшується обсяг наявного майна, що перебуває в її розпорядженні.

Факт, що активи зростають швидше, ніж дохід від продажу товарів і послуг, свідчить про необхідність пошуку резервів для оптимізації поточної структури активів.

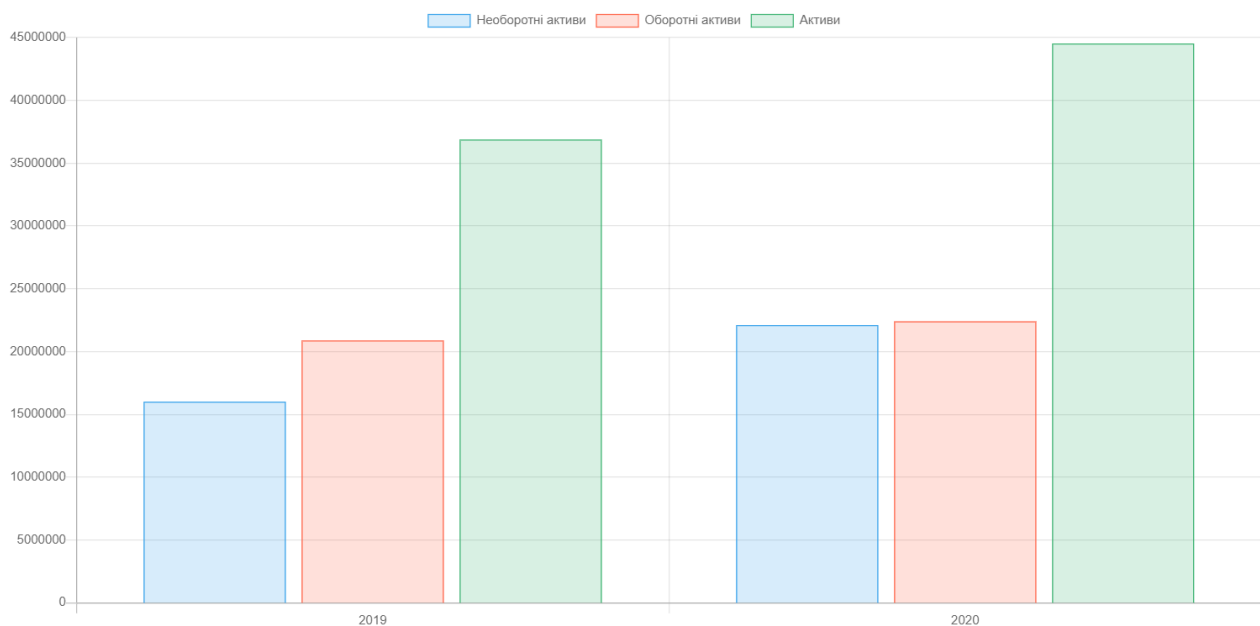


Рис. 2.2. Динаміка активів підприємства ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» у 2019-2020 рр., тис. грн

Платоспроможність підприємства є показником, що вказує на його здатність своєчасно та повністю виконувати фінансові зобов'язання перед кредиторами та іншими сторонами. Це свідчить про наявність достатніх ресурсів, таких як грошові, фінансові та активи, для безперешкодного виконання зобов'язань.

Боклажук Анастасія, Ма02-21

Платоспроможність відіграє важливу роль у визначенні фінансової стійкості підприємства. Вона вимірюється співвідношенням поточних активів до поточних зобов'язань або співвідношенням заборгованості до загальних активів. Високий рівень платоспроможності свідчить про стабільність підприємства та його здатність генерувати прибуток і вчасно виконувати фінансові зобов'язання. Для оцінки стабільності та платоспроможності підприємства ТОВ «Епіцентр К» розглянемо відповідні показники у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Показники стійкості та платоспроможності ТОВ «Епіцентр К» у 2019-2020 рр., частка одиниці

Показник	2019 р.	2020 р.	Абсол. відх. 2019-2020 рр.	Віднос. відх. 2019-2020 рр.
Фінансова автономія	0,4	0,4	0	0,59
Поточна ліквідність	0,8	1	0,19	23,81

Значення поточної ліквідності підприємства знаходиться нижче нормативної межі (1,5), що може вказувати на ймовірність втрати платоспроможності у найближчій перспективі.

Аналіз активів включає вивчення структури та складу активів підприємства з метою оцінки його фінансового стану. Цей аналіз допомагає виявити, наскільки ефективно використовуються активи компанії для генерації доходів. Подивимося горизонтальний аналіз активів підприємства ТОВ «Епіцентр К» у таблиці 2.3.

Під час аналізу активів оцінюються такі показники, як загальна вартість активів, їх структура (розподіл на основні та оборотні активи), ліквідність активів (здатність швидко перетворити активи на грошові

Боклажук Анастасія, Ма02-21

кошти), рентабельність активів (здатність активів генерувати прибуток). Аналіз активів дозволяє оцінити ефективність управління активами, виявити можливі проблеми з неефективним використанням активів та розробити стратегії для покращення фінансового стану підприємства.

Збільшення суми балансу підприємства зумовлене зростанням як оборотних активів (+7,35%), так і необоротних активів (+38,09%).

Таблиця 2.3

Горизонтальний аналіз активів ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» у 2019-2020 рр., тис. грн.

Показник в тис. грн	2019 р.	2020 р.	Абсол. відх. 2019-2020 рр.	Віднос. відх. 2019-2020 рр.
Незавершені капітальні інвестиції	1869460	3692156	1822696	97,5
Основні засоби	12304648	15231712	2927064	23,79
інші фінансові інвестиції	1755267	3129633	1374366	78,3
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	16010547	22109337	6098790	38,09
Запаси	13885925	15389033	1503108	10,83
Інша поточна дебіторська заборгованість	4381455	3859491	-521964	-11,91
ОБОРОТНІ АКТИВИ	20881053	22416054	1535001	7,35
АКТИВИ	36891621	44525391	7633770	20,69

Аналіз пасивів підприємства ТОВ «Епіцентр К» включає детальне вивчення структури та джерел фінансування. Цей аналіз допомагає

Боклажук Анастасія, Ма02-21

визначити, звідки компанія отримує фінансові ресурси та як вона зобов'язана їх повернути.

Під час аналізу пасивів оцінюються такі показники, як загальний обсяг зобов'язань, структура пасивів (розподіл на власний капітал та залучений капітал), ліквідність зобов'язань (здатність вчасно погашати зобов'язання), вартість залучених ресурсів та їх відношення до активів.

Аналіз пасивів дозволяє оцінити фінансову стійкість підприємства, виявити можливі ризики, пов'язані зі зобов'язаннями, та розробити стратегії для оптимального використання та керування пасивами. Дані горизонтального аналізу пасивів наведено у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Горизонтальний аналіз пасивів (джерел фінансування активів)

ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» у 2019-2020 рр., тис. грн

Показник	2019 р.	2020 р.	Абсол. відх. 2019-2020 рр.	Віднос. відх. 2019-2020 рр.
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	14542267	17688086	3145819	21,63
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	14700877	17846696	3145819	21,4
Довгострокові кредити банків	2008688	4142910	2134222	106,25
ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	2265426	4455080	2189654	96,66
товари, роботи, послуги	14514081	16290054	1775973	12,24
Інші поточні зобов'язання	3667811	4144753	476942	13
КОРОТКОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	19925318	22223615	2298297	11,54

Боклажук Анастасія, Ма02-21

БАЛАНС	36891621	44525391	7633770	20,69
--------	----------	----------	---------	-------

Факт зростання суми власного капіталу підприємства ТОВ «Епіцентр К» протягом періоду з 2019 року до 2020 року на 3 145 819 тис. грн. свідчить про підвищення рівня благополуччя власників компанії.

Збільшення загальної суми зобов'язань сприяє більш повному розкриттю потенціалу компанії, але при цьому збільшує залежність від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів.
[4.https://zvitnist.com/32490244_TOVARYSTVO_Z_OBMEZHENOOU_VDP_OVDALNSTU_EPICENTR_K]

2.2 Оцінка ефективності управління процесом формування та розподілом доходів «ТОВ Епіцентр К»

Оцінка ефективності управління процесом формування та розподілом доходів у підприємства ТОВ «Епіцентр К» включає аналіз того, наскільки ефективно компанія генерує та розподіляє свої доходи. Цей процес охоплює прибуткову діяльність, оподаткування, витрати та інші фактори, що впливають на загальну прибутковість компанії.

Для оцінки ефективності управління доходами необхідно проаналізувати рентабельність, маржинальність, оборотність активів та капіталу, покриття витрат доходами, а також порівняти фактичні результати з плановими показниками. Це дозволяє виявити сильні та слабкі сторони управління доходами та розробити стратегії для поліпшення ефективності.

Оцінка ефективності управління процесом формування та розподілом доходів має велике значення для забезпечення фінансової стійкості та прибутковості підприємства, а також для прийняття обґрунтованих рішень щодо розподілу доходів між різними зацікавленими сторонами, такими як акціонери, співробітники та інші зацікавлені сторони.

Для проведення повного аналізу ефективності управління процесом формування та розподілу доходів, розглянемо у таблиці 2.5 показники рентабельності підприємства ТОВ «Епіцентр К». Ці показники відображають здатність компанії генерувати прибуток від своєї діяльності. Рентабельність визначається як співвідношення чистого або операційного прибутку підприємства до витрат або доходу. Рентабельність є важливим показником для оцінки фінансової стабільності та здатності підприємства до прибуткової діяльності.

Показники рентабельності даного підприємства є дуже задовільними та показують позитивну динаміку змін. Рентабельність продажів зросла на 63,59%, що свідчить про ефективність комерційної діяльності. Рівень

Боклажук Анастасія, Ма02-21

рентабельності продукції також показує позитивну тенденцію, збільшившись на 79,09%. Коефіцієнт рентабельності активів підвищився на 64,6%, що свідчить про поліпшення ефективності використання активів. Збільшення коефіцієнта рентабельності власного капіталу свідчить про зростання рівня прибутковості власного капіталу (рис. 2.3).

Таблиця 2.5

Аналіз рентабельності ТОВ «Епіцентр-К» у 2019-2020 рр.

Показник	2019 р.	2020 р.	Відн. відх. 2019-2020 рр.
Рентабельність продажів	10,03	16,41	63,59
Рентабельність продукції	15,69	28,09	79,09
Рентабельність активів	4,69	7,72	64,6
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,28	0,30	07,1

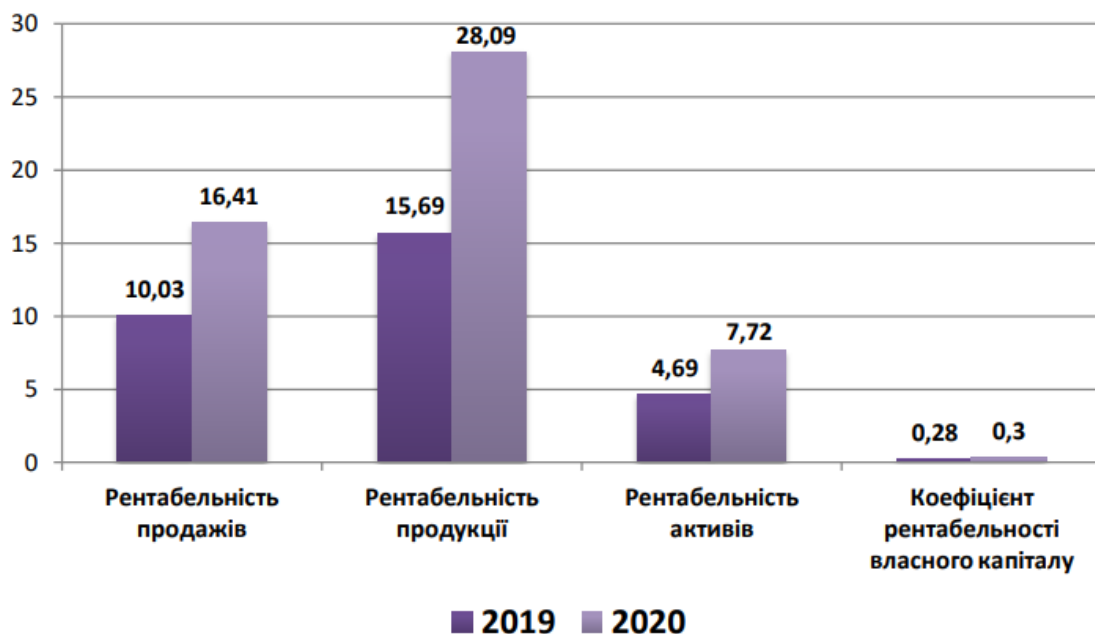


Рис 2.3. Динаміка показників рентабельності ТОВ «Епіцентр-К» у 2019-2020 рр.

Для того, щоб визначити стан ефективності управління процесом формування та розподілу доходів в компанії ТОВ «Епіцентр К», необхідно провести аналіз як внутрішнього, так і зовнішнього середовища підприємства, враховуючи його сильні та слабкі сторони. Додатково, важливо врахувати ринкову частку підприємства та привабливість галузі у майбутньому.

Для оцінки сильних та слабких сторін підприємства використовується матриця SWOT-аналізу (табл. 2.6). Проведений SWOT-аналіз вказує на те, що найбільш значущими обмеженнями є залежність від постачальників та регулятивне впливове середовище, урегульоване державою. Фінансові результати підприємства також піддаються економічній нестабільності, адже воно залежить від валютних економічних змін. Це є значною зовнішньою проблемою, особливо в умовах конкуренції, коли інші магазини мають більш спеціалізований товарний асортимент і менше залежать від логістичних ситуацій у світі.

Таблиця 2.6

Характеристика сильних та слабких сторін ТОВ «Епіцентр К»

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Широка мережа магазинів: Епіцентр має значну кількість магазинів, що дозволяє їм присутнім у багатьох регіонах. ▪ Різноманітний асортимент товарів: Підприємство пропонує широкий вибір товарів у різних категоріях, що привертає різні категорії клієнтів. ▪ Сильна логістична система: Епіцентр має добре розвинуту логістичну інфраструктуру, що дозволяє їм 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Залежність від постачальників: Підприємство може бути вразливим до зміни цін та умов постачання з боку постачальників. ▪ Відсутність інтернет-присутності: Епіцентр має обмежену присутність у сфері електронної торгівлі, що може обмежувати їх досягнення нових сегментів ринку. ▪ Конкуренція з боку інших роздрібних мереж: Підприємство стикається зі сильною конкуренцією з боку інших

забезпечувати ефективну поставку товарів.	великих роздрібних мереж, що може вплинути на їхню ринкову позицію.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Розширення мережі: Епіцентр може продовжувати розширювати свою мережу магазинів та покривати нові регіони. ▪ Розвиток електронної комерції: Підприємство може вкладати в розвиток інтернет-присутності та електронної торгівлі, щоб привернути більше клієнтів. ▪ Розширення асортименту: Епіцентр може розширити свій асортимент товарів, включаючи нові категорії, що дозволить привернути нових клієнтів. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Зростання конкуренції: Конкуренція в сфері роздрібної торгівлі є високою, що може вплинути на ринкову позицію Епіцентра. ▪ Зміни у споживчих звичках: Зміни у споживчих звичках та перевагах можуть вплинути на попит на деякі категорії товарів, що продаються підприємством. ▪ Економічна нестабільність: Епіцентр може бути вразливим до економічних змін та нестабільності, що може вплинути на споживчу активність.

Розглянемо ключові аспекти збалансованої системи показників (ЗСП) підприємства ТОВ «Епіцентр К» у таблиці 2.7 з додатковим аналізом. Головна ідея ЗСП полягає в тому, щоб враховувати не лише фінансові показники, але й інші важливі аспекти, такі як задоволення клієнтів, процеси внутрішньої діяльності, розвиток персоналу та інноваційність. Цей підхід дозволяє підприємству отримати комплексне уявлення про свій стан та визначити стратегічні пріоритети для досягнення успіху і підвищення конкурентоспроможності у сучасних умовах.

Проаналізувавши оцінку ефективності діяльності підприємства ТОВ «Епіцентр К», ми можемо побачити, що компанія досягає стабільних результатів і має значний потенціал для подальшого розвитку. Загалом, підприємство має численні сильні сторони, особливо у сфері продажів, з широкою клієнтською базою і високим рівнем популярності серед споживачів. Більш того, ТОВ «Епіцентр К» активно зосереджується на

Боклажук Анастасія, Ма02-21

покращенні ефективності внутрішніх процесів, постійно вдосконалюючи їх для досягнення оптимальних результатів.

Таблиця 2.7

**Збалансована система ключових показників ефективності
підприємства ТОВ «Епіцентр-К»**

Перспектива	Стратегічна ціль	Показник	Цільове значення
Фінансовий аспект	Зростання прибутку підприємства	Дохід (виручка) від торг. діяльності	Збільшення на 20 %
		Коеф.покриття (загальної платоспроможності)	Збільшення на 15 %
		Коеф.автономії	Збільшення на 15 %
Орієнтація на споживача	Утримання існуючих клієнтів	К-сть повторних продажів	30%
	Канали збуту продукції	Дохід (виручка) від нових клієнтів	2000000 грн
	Розширення набутої бази клієнтів	К-сть нових клієнтів	Збільшення кількості клієнтів на 25%
Внутрішні бізнеспроцеси	Зниження собівартості реалізованої продукції	Собівартість реалізованої продукції	Зниження на 10 %
	Збільшити продуктивність праці	Продуктивність праці	Збільшення на 25 %
Навчання та перспективи зростання	Мінімізація плинності кадрів	Коеф.плинності робочої сили	Зменшення
	Удосконалення системи мотивації праці	Рівень мотивації	Збільшення
	Підвищення кваліфікації	Коеф.робітників, які підвищили кваліфікацію	Збільшення

Боклажук Анастасія, Ма02-21

Однак, при аналізі було виявлено деякі недоліки у діяльності підприємства ТОВ «Епіцентр К», зокрема високі витрати на логістику та складське господарство, потреба у вдосконаленні управління запасами та обмежена інноваційна активність. Ураховуючи конкурентний характер ринку, підприємство ТОВ «Епіцентр К» має приймати стратегічні рішення з метою забезпечення своєї конкурентоспроможності та підвищення рентабельності.

Загалом, оцінка діяльності підприємства Епіцентр свідчить про його потенціал та можливості розвитку. Запропоновані рекомендації, спрямовані на вдосконалення логістичних процесів, управління запасами та підтримку інноваційної діяльності, можуть сприяти підвищенню ефективності підприємства та досягненню стійкого зростання.

2.3 Обґрунтування пропозицій щодо ефективного використання доходів підприємства

Для досягнення ефективного використання доходів та забезпечення стійкого росту та конкурентоспроможності підприємства ТОВ «Епіцентр К», розглянемо такі пропозиції:

1. Інвестування в дослідження та розвиток: Підприємство ТОВ «Епіцентр К» може виділяти частину своїх доходів на проведення досліджень нових технологій, продуктів та процесів. Це допоможе підприємству забезпечити конкурентну перевагу і стимулювати інноваційну діяльність.

2. Покращення маркетингових зусиль: Підприємство може зосередитися на вдосконаленні своїх маркетингових стратегій та залученні нових клієнтів. Це може включати розробку ефективних рекламних кампаній, використання соціальних медіа та розширення сегменту своєї аудиторії.

3. Розвиток людського капіталу: Підприємство може інвестувати в навчання та розвиток своїх співробітників, щоб забезпечити наявність кваліфікованого персоналу. Це може включати проведення тренінгів, семінарів та програм менторства для розвитку навичок та компетенцій співробітників.

4. Оптимізація операційних процесів: Підприємство може зосередитися на вдосконаленні своїх операційних процесів, щоб забезпечити їх ефективність та оптимальне використання ресурсів. Це може включати впровадження автоматизованих систем, оптимізацію ланцюга постачання та використання ефективних методів управління.

5. Розширення асортименту та географічної присутності на ринку: Підприємство може розглянути можливості розширення свого асортименту продуктів та послуг, а також встановлення нових точок продажу у різних регіонах. Це допоможе підприємству залучати більше клієнтів та розширювати свою ринкову присутність.

Отже, здійснення інвестицій у дослідження та розвиток, покращення маркетингових зусиль, розвиток людського капіталу, оптимізація операційних процесів та розширення асортименту та географічної присутності на ринку

Боклажук Анастасія, Ма02-21

можуть допомогти підприємству ТОВ «Епіцентр К» досягти стабільного росту, забезпечити конкурентоспроможність та максимально використовувати свій потенціал.

Інвестування в рекламні кампанії, маркетингові заходи та підтримку бренду можуть ефективно сприяти залученню нових клієнтів, збільшенню обсягів продажів та розширенню ринкової частки. Підвищення рівня маркетингових зусиль підприємства має важливе значення з кількох причин:

1. Залучення та утримання клієнтів: Розробка ефективних маркетингових стратегій сприяє приверненню нових клієнтів та збереженню вірних. Вона допомагає здобути увагу цільової аудиторії, створити для неї цінність та побудувати міцні стосунки.

2. Підвищення впізнаваності бренду: Зусилля в галузі маркетингу сприяють створенню сильного бренду, його впізнаваності та відповідності цінностям та потребам цільової аудиторії. Це дозволяє виділитися на ринку, привертати більше клієнтів та зберігати їх лояльність.

3. Аналіз та розуміння ринку: Маркетингові заходи дозволяють аналізувати ринок, розуміти потреби та попит споживачів, а також вивчати конкуренцію. Це дає змогу розробляти ефективні стратегії, прогнозувати зміни в галузі та адаптуватися до них.

4. Підвищення обсягів продажів та доходів: Маркетингові зусилля спрямовані на збільшення продажів та прибутку підприємства. Це можна досягти шляхом ефективного просування продукції, розширення на нові ринки та сегменти, удосконалення стратегій ціноутворення та активного управління продуктовим портфелем.

Висновок: покращення маркетингових зусиль є необхідним для досягнення підприємством збільшення продажів, залучення та утримання клієнтів, підвищення узнаваності бренду та аналізу ринку. Це сприятиме стабільному зростанню підприємства та отриманню конкурентної переваги.

Збільшення фінансування для навчання та розвитку персоналу може вплинути на поліпшення продуктивності роботи, підвищення професійних

Боклажук Анастасія, Ма02-21

навичок та забезпечення задоволеності співробітників, що, у свою чергу, призведе до зростання продуктивності. Розвиток людського капіталу на підприємстві виявляється необхідним з кількох причин:

1. Поліпшення продуктивності праці: За рахунок інвестицій у розвиток людського капіталу, таких як навчання, тренінги та розвиток навичок, можливо підвищити ефективність роботи працівників. Компетентні та мотивовані співробітники виконують свої обов'язки краще, що призводить до поліпшення продуктивності підприємства.

2. Збереження талантів та привертання нових: Розвиток людського капіталу сприяє збереженню талановитих працівників на підприємстві. Інвестиції в навчання та професійний розвиток допомагають привертати таланти з ринку праці та створювати привабливі умови для співробітників.

3. Адаптація до змін: У сучасному динамічному бізнес-середовищі підприємство має бути готовим до змін і нових викликів. Розвиток людського капіталу допомагає підприємству адаптуватися до змін, розвивати нові навички та знання, що дозволяє бути конкурентоспроможним на ринку.

4. Підвищення інноваційності: Розвиток людського капіталу сприяє створенню інноваційної культури на підприємстві. Компетентні працівники здатні пропонувати нові ідеї, впроваджувати нові технології та вдосконалювати процеси роботи.

Таким чином, інвестиції в розвиток людського капіталу дозволяють підприємству мати кваліфіковану та мотивовану робочу силу, зберігати конкурентну перевагу та адаптуватися до змін у бізнес-середовищі.

Підприємство ТОВ "Епіцентр К" може зосередитися на ефективному використанні наявних ресурсів, оптимізації ланцюга постачання, управлінні запасами та впровадженні ефективних систем управління з метою зниження витрат і підвищення продуктивності. Оптимізація операційних процесів на підприємстві має важливе значення з наступних причин:

1. Підвищення ефективності: За допомогою оптимізації операційних процесів можна зменшити непотрібні витрати, збільшити продуктивність та

Боклажук Анастасія, Ма02-21

покращити якість виробництва. Це сприятиме зниженню загальних витрат підприємства і підвищенню його рентабельності.

2. Забезпечення конкурентоспроможності: Оптимізовані процеси дозволять підприємству бути більш гнучким і швидким у відповіді на зміни в попиті та ринкових умовах. Це дозволить підприємству зберігати свою конкурентоспроможність і ефективно використовувати наявні ресурси.

3. Покращення якості обслуговування: Оптимізація операційних процесів сприятиме покращенню якості товарів або послуг, зменшенню часу виконання замовлень та підвищенню задоволеності клієнтів. Це залучить нових клієнтів і дозволить зберегти існуючу клієнтську базу.

4. Ефективне використання ресурсів: Оптимізація процесів дозволить раціонально використовувати ресурси підприємства, такі як робоча сила, матеріали, обладнання та енергія. Це зменшить витрати і покращить економічну ефективність діяльності підприємства.

Висновок: оптимізація операційних процесів є необхідною для досягнення ефективності, конкурентоспроможності та задоволення потреб клієнтів підприємства. Це допоможе знизити витрати, покращити якість і збільшити прибутковість підприємства.

Розгляд можливостей розширення продуктової лінійки та входу на нові ринки може сприяти додатковим джерелам доходів і сприяти зростанню підприємства ТОВ «Епіцентр К». Розширення асортименту та географічної присутності підприємства є важливим, оскільки:

1. Залучення нових клієнтів: Розширення асортименту товарів та послуг дозволяє підприємству пропонувати більше варіантів, що задовольняють різні потреби споживачів. Це сприяє привертанню нових клієнтів і розширенню ринкової бази.

2. Розробка конкурентної переваги: Розширення асортименту допомагає підприємству відрізнитися від конкурентів і пропонувати унікальні товари або послуги. Це сприяє лідерству підприємства в галузі і привертанню більшої кількості клієнтів.

Боклажук Анастасія, Ма02-21

3. Розширення ринків збуту: Географічне розширення присутності підприємства дозволяє підкорити нові ринки і привернути клієнтів з інших регіонів або країн. Це сприяє збільшенню обсягів продажів і розширенню географічного охоплення.

4. Диверсифікація ризиків: Розширення асортименту товарів та географічної присутності допомагає підприємству розподілити ризики, пов'язані зі змінами на ринку або економічними факторами. Це зменшує залежність від певних ринкових сегментів або регіонів.

Висновок: розширення асортименту товарів та географічної присутності підприємства ТОВ «ЕПЦЕНТР К» має важливе значення для привертання нових клієнтів, розвитку конкурентної переваги, збільшення ринків збуту та зменшення ризиків.

ВИСНОВКИ

Фінансові ресурси відіграють важливу роль у діяльності підприємств, визначаючи їх успішність і ефективність в конкурентному середовищі. Ефективне управління цими ресурсами є необхідністю. Вони можуть бути використані для платежів до бюджету, інвестицій у капітальні затрати, цінні папери, соціальних потреб і благодійності. Формування і використання грошових ресурсів пов'язані з різними факторами, такими як інфляція, ціни на ресурси, фінансовий ринок і економічна ситуація. Функціонування механізму формування фінансових джерел має об'єктивну (закономірності економіки) та суб'єктивну (стратегічні цілі підприємства) сторони. Ефективність використання цих ресурсів визначається аналітичними показниками, а недостатній баланс може призвести до зниження ефективності або банкрутства підприємства. Достатній обсяг фінансових активів є важливим для стабільного розвитку підприємства. Раціональне управління фінансовими потоками має велике значення для економіки країни та успішної діяльності підприємств у конкурентному середовищі. Підприємство може формувати грошові ресурси через різні джерела, включаючи власні, фінансовий ринок та трудові внески. Власні ресурси мають важливе значення для стабільності підприємства, а залучення зовнішніх ресурсів може бути ефективним. Акціонерні товариства здатні залучати капітал і сприяють розвитку. Формування цих ресурсів вимагає уваги до власних та зовнішніх джерел і стратегій фінансування, а коректне управління ними сприяє стабільності та розвитку підприємства.

Ризики є складними і багатогранними явищами, що проявляються в різних сферах фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання. Вони пов'язані з виробничими процесами, створенням нових продуктів, робіт і послуг, а також з розробкою і впровадженням соціально-економічних та інноваційно-інвестиційних проектів. Ризик полягає в можливих збитках, які виникають при інвестуванні підприємством коштів у нові товари, послуги, техніку, управлінські інновації тощо. Фінансовий ризик підприємства може виникати внаслідок вибору

Боклажук Анастасія, Ма02-21

альтернативного рішення, що має ймовірність грошових втрат через невизначені умови реалізації такого рішення.

Фінансові ресурси є ключовим елементом успішного функціонування підприємства, оскільки вони забезпечують виробництво, інвестиції, формування оборотних коштів та інші операції. Вони мають грошову форму і відображають нагромадження та використання різних видів прибутків, а також формуються за допомогою власних ресурсів підприємства та залучених коштів зовнішніх джерел.

Раціональне управління фінансовими засобами передбачає виявлення проблеми або задачі, прийняття обґрунтованого управлінського рішення, аналіз результатів та нагромадження досвіду. Це допомагає підприємствам досягати цілей, забезпечувати стабільність і прибутковість. Ефективне використання фінансових вкладень включає розумний розподіл коштів, оптимальне співвідношення між ризиком та доходом, вибір оптимальних джерел формування ресурсів та контроль за їх використанням. В додаток до цього управління фінансовими інструментами також включає моніторинг результатів та нагромадження досвіду для забезпечення стабільності та зростання підприємства.

Проводячи аналіз "ТОВ Епіцентр К", можна зробити висновок, що це підприємство має значні показники успішності, включаючи велику кількість покупців, співпрацю з багатьма постачальниками і широкий асортимент товарів. Під час аналізування цієї компанії, їх сильними сторонами були виділені: унікальний формат магазинів shop-in-shop, що надає клієнтам багато можливостей, розгалужена будівельну логістичну систему і широкий вибір будівельних матеріалів та інших товарів. Ми також можемо помітити стрімкий компанії шляхом відкривання нових магазинів. Огляд фінансових показників підтверджує зростання чистого доходу і оборотних активів, але також вказує на зниження чистого прибутку у 2020 році. Платоспроможність підприємства є стабільною, але значення поточної ліквідності підприємства може становити

Боклажук Анастасія, Ма02-21

ризик. Аналіз активів та пасивів показує збільшення суми балансу, але також залежність від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів.

ТОВ "Епіцентр К" є потенційно конкурентоспроможним підприємством з позитивною динамікою рентабельності та ефективності управління доходами. Однак, існують проблеми, такі як залежність від постачальників, обмежена інтернет-присутність та зміни у споживчих звичках. Пропозиціями для досягнення стійкого росту та конкурентоспроможності є: інвестування в дослідження та розвиток, покращення маркетингу, розвиток людського капіталу, оптимізація операційних процесів, розширення асортименту продуктів та географічна присутність на ринку. Покращення маркетингових зусиль та інвестування в рекламу та підтримку бренду допоможуть залучати нових клієнтів та збільшувати продажі.

Підсумовуючи, розширення асортименту товарів і ринків збуту є важливими стратегічними кроками, що дозволять привертати нових клієнтів, розвивати конкурентну перевагу та розподіляти ризики. Розширення продуктової лінійки і входу на нові ринки можуть стати додатковим джерелом доходів і сприяти зростанню підприємства.

Розвиток людського капіталу та оптимізація операційних процесів є ключовими факторами успіху підприємства. Інвестиції у навчання та розвиток персоналу підвищують продуктивність працівників і сприяють залученню талановитих працівників, а оптимізація операцій допомагає підприємству стати більш гнучким, швидким у реагуванні на зміни та покращити якість виробництва. Ці заходи дозволяють підприємству мати кваліфіковану та мотивовану робочу силу, зберігати конкурентну перевагу та адаптуватися до змін у бізнес-середовищі.

Отже, інвестиції в розвиток людського капіталу, оптимізацію операційних процесів та розширення асортименту товарів і ринків збуту є стратегічними кроками для досягнення успіху, ефективності та конкурентоспроможності підприємства.

РЕЗЮМЕ

В своїй науковій роботі на тему «Джерела формування та порядок використання фінансових ресурсів підприємства» я описала аспекти формування джерел фінансових активів та проаналізувала формування та порядок використання грошових ресурсів на прикладі «ТОВ Епіцентр К». У зв'язку з тим, що фінансові кошти є важливим елементом життєдіяльності будь-якого підприємства, то вони мають беззаперечний вплив на його розвиток та стійкість. Створення джерел фінансових засобів і їх ефективне використання - це одна з ключових задач управління підприємством.

В розділі №1 про фінансові ресурси як джерела формування капіталу були розкриті наступні теми: теоретичні аспекти формування джерел фінансових ресурсів та їх використання, особливості формування фінансових ресурсів підприємства та ризики, що пов'язані з управлінням фінансів. У першому підрозділі розглядаються підходи різних авторів до визначення поняття «фінансові ресурси підприємства», названі складові елементи механізму формування фінансових засобів та їх оптимального використання в контексті капіталу підприємства.

У підрозділі під назвою «особливості формування фінансових ресурсів підприємства» були досліджені стратегії з внутрішньою і зовнішньою орієнтацією. Були проаналізовані різні джерела фінансування, такі як власний капітал, запозичені кошти, інвестиції тощо, а також вивчення переваг та недоліків різних методів формування фінансових вкладень і їх вплив на капітал підприємства.

В науковій роботі також був проведений аналіз можливих фінансових ризиків, які можуть виникнути в результаті неправильного управління фінансами, і розглянуті методи їх управління і зменшення. Я досліджувала вплив цих ризиків на капітал підприємства, надала основну характеристику фінансового ризику підприємства та пояснила типологію ринкових та специфічних фінансових ризиків.

Боклажук Анастасія, Ма02-21

В другому розділі під назвою «Аналіз формування та порядок їх використання на прикладі підприємства «ТОВ Епіцентр К». Під час аналізу "ТОВ Епіцентр К" з метою дослідження їх фінансово-економічної характеристики діяльності було виявлено, що це підприємство є провідним і займається роздрібною торгівлею будівельними матеріалами та товариствами. У своїй діяльності воно використовує різноманітні джерела фінансування для забезпечення потреб своїх клієнтів та розвитку бізнесу. Управління процесом формування та розподілом доходів - це важлива складова успішного функціонування підприємства. "ТОВ Епіцентр К" активно працює над покращенням ефективності управління процесом формування та розподілом доходів шляхом впровадження сучасних методів аналізу та планування доходів, а також оптимізації витрат.

На основі даного аналізу фінансової діяльності "ТОВ Епіцентр К" в моїй роботі були запропоновані декілька заходів для ефективного використання доходів підприємства, пояснені важливість зосередження на розвитку інноваційних напрямків бізнесу та впровадженні нових продуктів і послуг, що дозволить залучити нових клієнтів та збільшити прибуток. Окрім того, також були пояснені причини удосконалення системи управління ризиками задля зменшення фінансових ризиків та збереження стійкості підприємства.

Підсумовуючи, ефективне формування та використання доходів є ключовим аспектом успіху підприємства. "ТОВ Епіцентр К" повинно продовжувати зосереджувати свої зусилля на пошуку інноваційних рішень, що дозволить їм оптимізувати використання фінансових ресурсів та задовольнити потреби своїх клієнтів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безбородова, Т. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємств [Текст] / Т. В. Безбородова // Держава та регіони. – 2006. – № 5. – С. 21–23.
2. Бухгалтерська звітність і фінансовий аналіз. Ел. джер.: https://zvitnist.com/32490244_TOVARYSTVO_Z_OBMEZHENOOU_VDPOVDALNSTU_EPICENTR_K
3. Громова А., Пилипишина І., Носковська А. Теоретико-методологічні основи формування фінансових ресурсів підприємства. Економічний дискурс. 2015. №4. с.100–106.
4. Опарін В.М. Фінанси (загальна теорія): навч. посіб. 2-ге вид. К.: КНЕУ, 2005. 240 с.
5. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: підручник / кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 7-ме вид. К.: Вид-во КНЕУ, 2008. 552 с.
6. Рибалко Н. О. Фінансові ресурси підприємств: грошові кошти чи щось більше? Інвестиції: практика та досвід. 2009. № 14. с. 28–31.
7. Сайт Епіцентр. Ел. джер.: <https://epicentrk.ua/ua/about/nasha-istoriya/>
8. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: навчальний посібник. К.: Кондор, 2005. 400 с.
9. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Бороноса. – Суми: Вид-во СумДУ, 2012. – 539 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця 1

Джерела формування фінансових ресурсів підприємства

<i>Внутрішні</i>	<i>Зовнішні</i>	
Прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства	Фінансові ресурси, що мобілізовані на фінансовому ринку	Фінансові ресурси, що отримані в порядку перерозподілу
Амортизаційні відрахування	Кошти від емісії та продажу акцій, облігацій та інших видів цінних паперів	Ресурси, отримані від головних компаній, концернів
Внески засновників під час формуванні статутного капіталу		
Додаткова емісія та розміщення акцій	Кредити банківських установ та позики юридичних і фізичних осіб	Бюджетні асигнування
Додаткові пайові та інші внески в статутний капітал підприємства	Фінансовий лізинг	Дивіденди та відсотки за цінними паперами інших емітентів
	Факторинг	Страхові відшкодування

Додаток Б

Таблиця 2

Складові елементи механізму формування фінансових ресурсів

Елементи	Зміст
Методи	<p><i>Методи забезпечення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – самофінансування; – мобілізація на фінансовому ринку (страхування, кредитування, акціонування, мобілізація коштів через продаж цінних паперів тощо);

	<ul style="list-style-type: none"> – державне фінансування (державне цільове фінансування, державні гарантії, датування та субсидування); – взаємне фінансування. <p><i>Методи регулювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – планування; – прогнозування; регулювання; – контроль.
Важелі	ставки податків; норми й порядок нарахування; амортизаційні відрахування; відсоткова ставка; курси цінних паперів; застава; курси валют; обсяги державних закупівель; розмір дотацій і субсидій; умови доступу на ринок
Інструменти	прибуток; податки; лізинг; інвестиції; цінні папери; державні закупівлі; амортизаційні відрахування; кредит; факторинг; валютні цінності; дотації, субсидії, субвенції
Нормативно-правове забезпечення	закони та підзаконні нормативно-правові акти держави та суб'єктів господарювання
Інформаційне забезпечення	<p><i>Внутрішня інформація суб'єкта підприємництва:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – дані внутрішньої фінансової звітності та бухгалтерського обліку; – висновки внутрішнього аудиту; – показники фінансового стану підприємства. <p><i>Зовнішня інформація суб'єкта підприємництва:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – державне регулювання; – стан розвитку галузі;

	<ul style="list-style-type: none"> – індикатори розвитку фінансового ринку; – основні показники грошово-кредитного ринку; – політична та економічна ситуація в державі; кон'юнктура світового фінансового ринку.
Фінансова політика	дивідендна; політика управління; інвестиційна; амортизаційна; управління дебіторсько-кредиторською заборгованістю тощо.

Додаток В

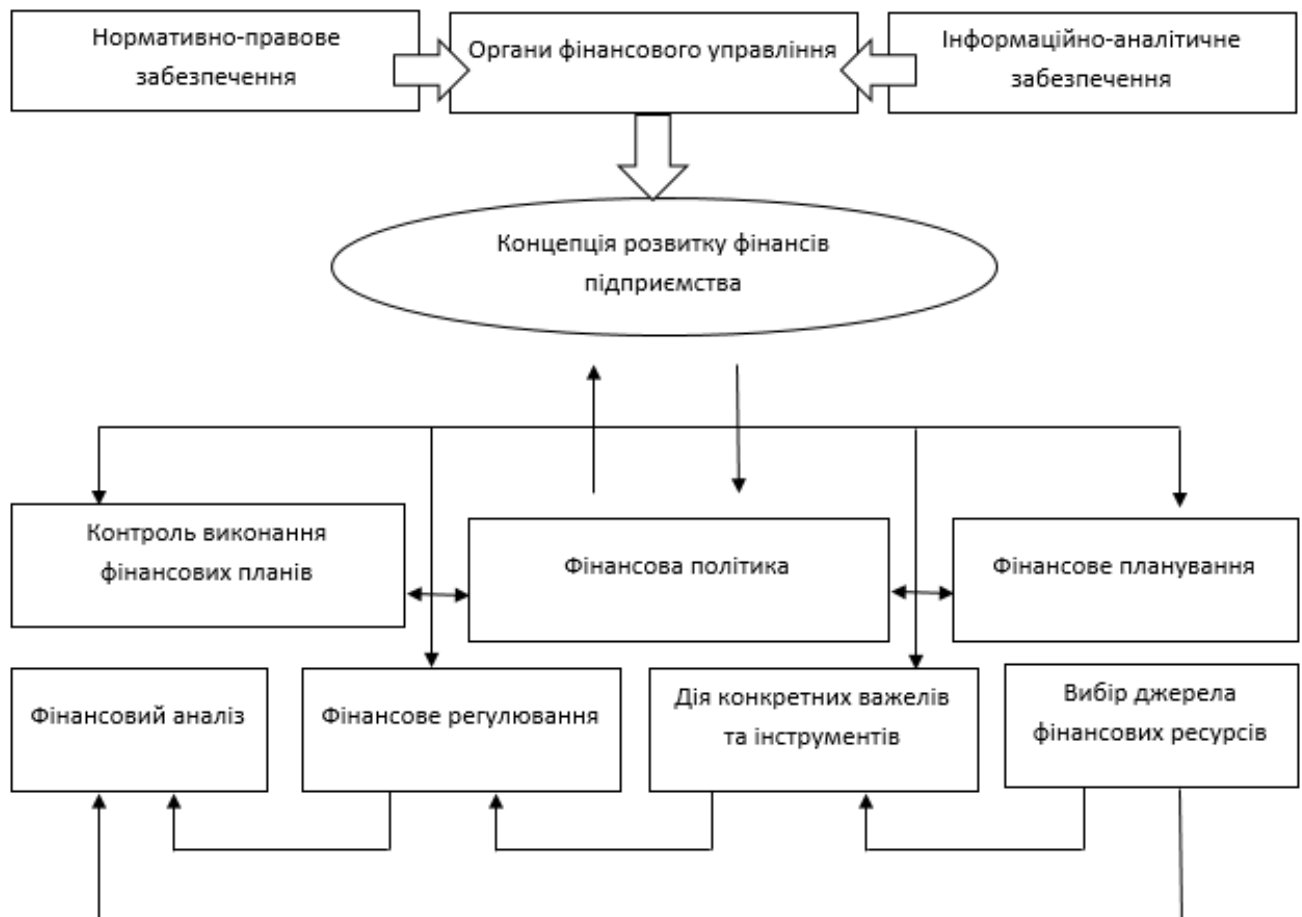


Рис. 1 Модель функціонування механізму формування фінансових ресурсів

Додаток Г



Рис. 2 Основні характеристики фінансового ризику підприємства

Додаток Д

Таблиця 3

Основна класифікація систематичних (ринкових) фінансових ризиків

Тип ризику	Опис
Процентний	Виникає через непередбачувану зміну процентних ставок на фінансовому ринку, що впливає на емісійну діяльність підприємства, дивідендну політику, короткострокові фінансові інвестиції та інші фінансові операції.

Тип ризику	Опис
Валютний	Пов'язаний зі зміною обмінного курсу іноземної валюти, що використовується в зовнішньоекономічних операціях підприємства. Зміни в обмінному курсі можуть призвести до недоодержання запланованих доходів або фінансових втрат при експорті та імпорті товарів.
Ціновий	Пов'язаний зі зміною цінових індексів на активи фінансового ринку, таких як акції, похідні цінні папери, золото тощо. Несприятлива зміна цінових індексів може призвести до фінансових втрат.

Додаток Е

Таблиця 3.1
Несистематичні (специфічні) фінансові ризики

Тип ризику	Опис
Ризик зниження фінансової стійкості	Виникає внаслідок незадовільної структури капіталу, що призводить до незбалансованості позитивних і негативних грошових потоків підприємства.
Ризик неплатоспроможності	Характеризується зниженням рівня ліквідності оборотних активів, що призводить до розбалансованості позитивних і негативних грошових потоків підприємства.
Інвестиційний ризик	Пов'язаний з можливістю фінансових втрат підприємства під час здійснення інвестиційної діяльності. Включає ризик реального інвестування і ризик фінансового інвестування.
Кредитний ризик	Виникає при наданні підприємством товарного кредиту покупцям і пов'язаний з ризиком неплатежу або несвоєчасного розрахунку.

Тип ризику	Опис
Інші види ризиків	Включають емісійний ризик, депозитний ризик, криміногенний ризик, банківський ризик, страховий ризик, форс-мажорний ризик (ризик стихійного лиха) та інші.

Додаток Є

Таблиця 2.1

**Результати фінансової діяльності ТОВ «Епіцентр К» станом на
2019-2020 рр., тис. грн**

Показник в тис. грн	2019 р.	2020 р.	Абсол. відх. 2019-2020 рр.	Віднос. відх. 2019-2020 рр.
Чистий дохід	43979194	50382425	6403231	14,56
Собівартість реалізованої продукції	30814751	35593670	4778919	15,51
Валовий прибуток/збиток	13164443	14788755	1624312	12,34
Чистий прибуток/збиток	3602109	3171204	-430905	-11,96
Власний капітал	14700877	17846696	3145819	21,40
Необоротні активи	16010547	22109337	6098790	38,09
Оборотні активи	20881053	22416054	1535001	7,35
Адміністративні витрати	751814	872759	120945	16,09
Витрати на збут	7985945	8648047	662102	8,29
Ін. операційні витрати	254271	920408	666137	261,98

Додаток Ж

Боклажук Анастасія, Ма02-21

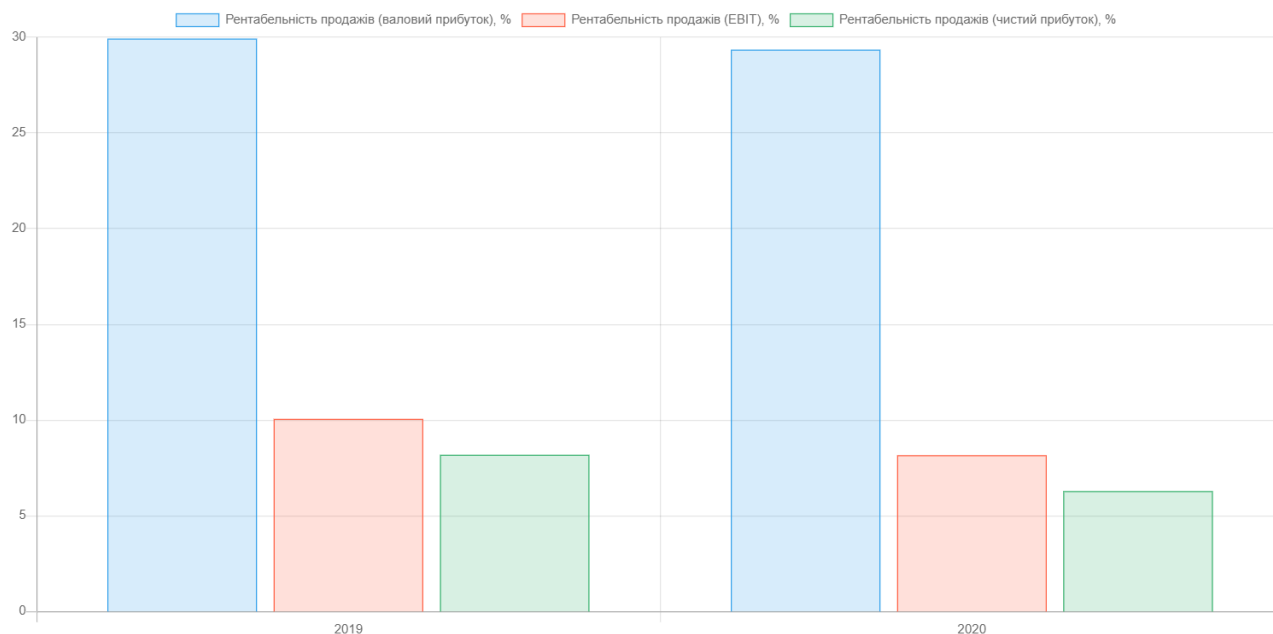


Рис. 2.1. Динаміка показників рентабельності продажів ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» у 2019-2020 рр., %

Додаток З

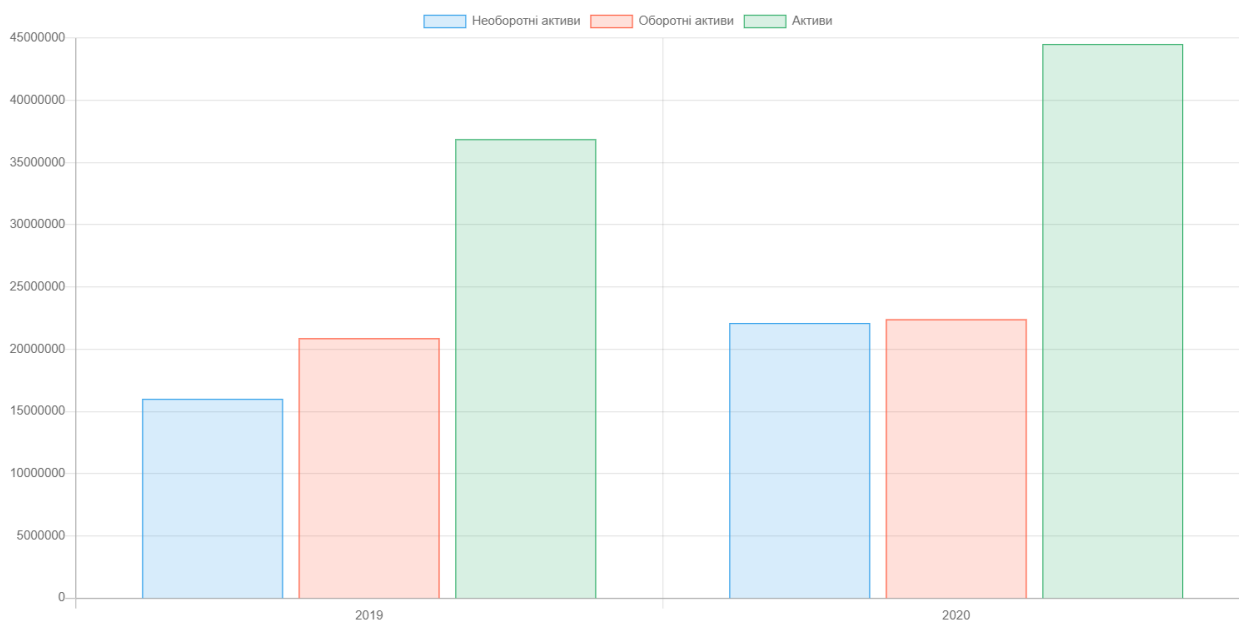


Рис. 2.2. Динаміка активів підприємства ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» у 2019-2020 рр., тис. грн

Додаток И

Таблиця 2.2**Показники стійкості та платоспроможності ТОВ «Епіцентр К» у 2019-2020 рр., частка одиниці**

Показник	2019 р.	2020 р.	Абсол. відх. 2019-2020 рр.	Віднос. відх. 2019-2020 рр.
Фінансова автономія	0,4	0,4	0	0,59
Поточна ліквідність	0,8	1	0,19	23,81

Додаток І**Таблиця 2.3****Горизонтальний аналіз активів ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» у 2019-2020 рр., тис. грн.**

Показник в тис. грн	2019 р.	2020 р.	Абсол. відх. 2019-2020 рр.	Віднос. відх. 2019-2020 рр.
Незавершені капітальні інвестиції	1869460	3692156	1822696	97,5
Основні засоби	12304648	15231712	2927064	23,79
інші фінансові інвестиції	1755267	3129633	1374366	78,3
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	16010547	22109337	6098790	38,09
Запаси	13885925	15389033	1503108	10,83
Інша поточна дебіторська заборгованість	4381455	3859491	-521964	-11,91
ОБОРОТНІ АКТИВИ	20881053	22416054	1535001	7,35

Боклажук Анастасія, Ма02-21

АКТИВИ	36891621	44525391	7633770	20,69
--------	----------	----------	---------	-------

Додаток І**Таблиця 2.4****Горизонтальний аналіз пасивів (джерел фінансування активів)****ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» у 2019-2020 рр., тис. грн**

Показник	2019 р.	2020 р.	Абсол. відх. 2019-2020 рр.	Віднос. відх. 2019-2020 рр.
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	14542267	17688086	3145819	21,63
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	14700877	17846696	3145819	21,4
Довгострокові кредити банків	2008688	4142910	2134222	106,25
ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	2265426	4455080	2189654	96,66
товари, роботи, послуги	14514081	16290054	1775973	12,24
Інші поточні зобов'язання	3667811	4144753	476942	13
КОРОТКОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	19925318	22223615	2298297	11,54
БАЛАНС	36891621	44525391	7633770	20,69

Додаток Й

Таблиця 2.5

Аналіз рентабельності ТОВ «Епіцентр-К» у 2019-2020 рр.

Показник	2019 р.	2020 р.	Відн. відх. 2019-2020 рр.
Рентабельність продажів	10,03	16,41	63,59
Рентабельність продукції	15,69	28,09	79,09
Рентабельність активів	4,69	7,72	64,6
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,28	0,30	07,1

Додаток К

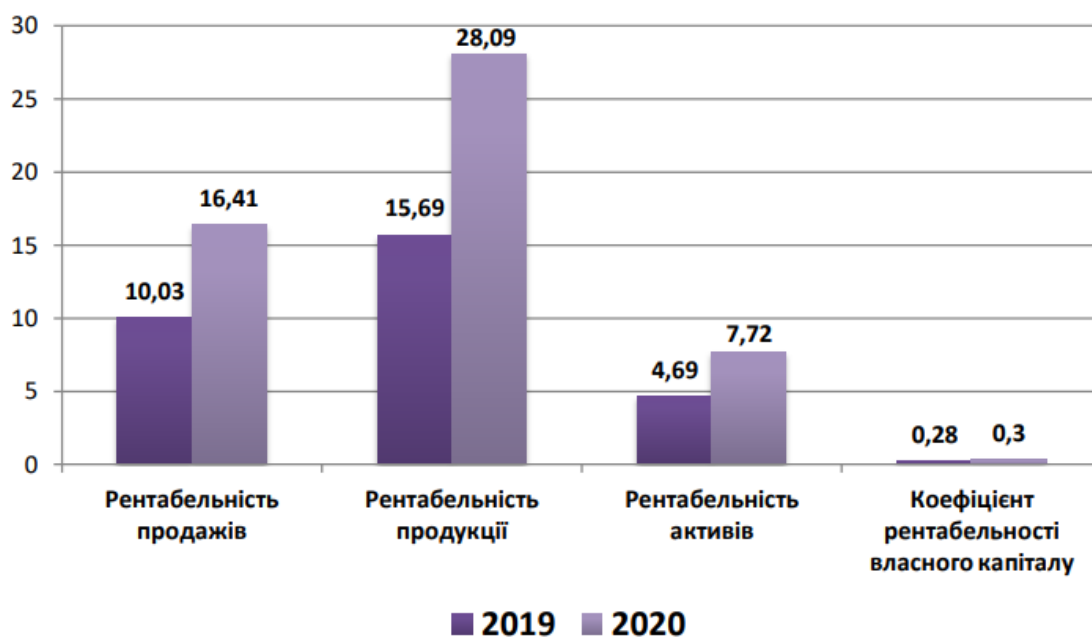


Рис 2.3. Динаміка показників рентабельності ТОВ «Епіцентр-К» у 2019-2020 рр.

Додаток Л

Таблиця 2.6

Характеристика сильних та слабких сторін ТОВ «Епіцентр К»

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Широка мережа магазинів: Епіцентр має значну кількість магазинів, що дозволяє їм присутнім у багатьох регіонах. ▪ Різноманітний асортимент товарів: Підприємство пропонує широкий вибір товарів у різних категоріях, що привертає різні категорії клієнтів. ▪ Сильна логістична система: Епіцентр має добре розвинуту логістичну інфраструктуру, що дозволяє їм забезпечувати ефективну поставку товарів. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Залежність від постачальників: Підприємство може бути вразливим до зміни цін та умов постачання з боку постачальників. ▪ Відсутність інтернет-присутності: Епіцентр має обмежену присутність у сфері електронної торгівлі, що може обмежувати їх досягнення нових сегментів ринку. ▪ Конкуренція з боку інших роздрібних мереж: Підприємство стикається зі сильною конкуренцією з боку інших великих роздрібних мереж, що може вплинути на їхню ринкову позицію.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Розширення мережі: Епіцентр може продовжувати розширювати свою мережу магазинів та покривати нові регіони. ▪ Розвиток електронної комерції: Підприємство може вкладати в розвиток інтернет-присутності та електронної торгівлі, щоб привернути більше клієнтів. ▪ Розширення асортименту: Епіцентр може розширити свій асортимент товарів, включаючи нові категорії, що дозволить привернути нових клієнтів. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Зростання конкуренції: Конкуренція в сфері роздрібної торгівлі є високою, що може вплинути на ринкову позицію Епіцентра. ▪ Зміни у споживчих звичках: Зміни у споживчих звичках та перевагах можуть вплинути на попит на деякі категорії товарів, що продаються підприємством. ▪ Економічна нестабільність: Епіцентр може бути вразливим до економічних змін та нестабільності, що може вплинути на споживчу активність.

Додаток М

Таблиця 2.7

**Збалансована система ключових показників ефективності
підприємства ТОВ «Епіцентр-К»**

Перспектива	Стратегічна ціль	Показник	Цільове значення
Фінансовий аспект	Зростання прибутку підприємства	Дохід (виручка) від торг. діяльності	Збільшення на 20 %
		Коеф.покриття (загальної платоспроможності)	Збільшення на 15 %
		Коеф.автономії	Збільшення на 15 %
Орієнтація на споживача	Утримання існуючих клієнтів	К-сть повторних продажів	30%
	Канали збуту продукції	Дохід (виручка) від нових клієнтів	2000000 грн
	Розширення набутої бази клієнтів	К-сть нових клієнтів	Збільшення кількості клієнтів на 25%
Внутрішні бізнеспроцеси	Зниження собівартості реалізованої продукції	Собівартість реалізованої продукції	Зниження на 10 %
	Збільшити продуктивність праці	Продуктивність праці	Збільшення на 25 %
Навчання та перспективи зростання	Мінімізація плинності кадрів	Коеф.плинності робочої сили	Зменшення
	Удосконалення системи мотивації праці	Рівень мотивації	Збільшення
	Підвищення кваліфікації	Коеф.робітників, які підвищили кваліфікацію	Збільшення